
Překladatelství a tlumočnictví se na českých univerzitách učí už půl století

Překladatelství a tlumočnictví se na českých univerzitách učí už půl století. Historii oboru připomíná výstava

V neděli 10. listopadu proběhla v [Ústavu translologie Filozofické fakulty UK](#) vernisáž výstavy *Ztraceni v překladu?* věnovaná dějinám studijního oboru překladatelství a tlumočnictví. Vernisáže se zúčastnily více než tři stovky absolventů a vyučujících oboru a zástupců profesních organizací, především Jednoty tlumočnicků a překladatelů.

Dějiny Ústavu translologie, poskytujícího univerzitní vzdělání překladatelům a tlumočnickům v rámci pěti cizích jazyků (angličtina, francouzština, němčina, ruština a španělština), začínají v roce 1963.

Při Univerzitě 17. listopadu v Praze byl tehdy poprvé otevřen obor překladatelství a tlumočnictví. „Musím říci, že obor dal dohromady tým nesmírně schopných lidí v čele s profesorem Ivanem Poldaufem, kteří to všichni mysleli velice vážně, protože si uvědomovali, že u nás tento typ jazykového vzdělání chybí,“ vzpomíná Jana Rejšková, absolventka (1968) a vyučující oboru.

Překladatelství a tlumočnictví mělo v rámci Univerzity 17. listopadu zvláštní postavení. Univerzita vzdělávala především studenty z rozvojových zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky, zatímco překladatelství a tlumočnictví bylo určeno studentům českým a slovenským. V roce 1969 při univerzitě vznikl relativně samostatný Institut překladatelství a tlumočnictví, který měl od roku 1970 sesterské pracoviště v Bratislavě.

Po zániku Univerzity 17. listopadu v roce 1974 bylo překladatelství a tlumočnictví převedeno na Univerzitu Karlovu jako samostatná katedra, zatímco tentýž obor v Bratislavě byl de facto rozptýlen po různých filologických pracovištích Univerzity Komenského.

K padesátiletému výročí existence oboru uspořádal Ústav translologie FF UK výstavu *Ztraceni v překladu?*, která se zaměřuje na tři vzájemně propojené tematické linky: dějiny studijního oboru překladatelství a tlumočnictví, vzpomínky absolventů a společensko-politický kontext překladatelské a tlumočnické práce před rokem 1989.

„Tlumočení bylo dost rizikové povolání. Dostávali jsme se při něm k různým velice důvěrným informacím, a to i v mezinárodním kontextu. Státní bezpečnost proto měla zvláštní oddělení, které se zabývalo taky kádrováním a sledováním tlumočnicků. Sledovali dokonce i naši poštu, s kým si telefonujeme, s kým mluvíme, s kým se kamarádíme,“ dočteme se na jednom z výstavních panelů ve vzpomínce dvaasedmdesátileté tlumočnice Violety Uribe.

Podobných hlasů zaznívá na výstavě celá řada. Všechny společně přítom autentickým způsobem dokreslují dějiny jednoho nepříliš viditelného a jaksi „ztraceného“ oboru, pro který byla a je možnost univerzitního vzdělání zcela klíčovým rozměrem. Jakkoli jsou totiž dějiny tohoto oboru – ve srovnání s jinými humanitními obory – relativně krátké, vyplývá z nich především jedno: překladatelství a tlumočnictví, ať už na Univerzitě 17. listopadu, nebo na Univerzitě Karlově, vystudovala celá řada osobností, které se staly špičkami ve svém oboru.

Se vzpomínkami některých z nich – například Dany Hábové či Milana Dvořáka – se můžete seznámit právě na výstavě *Ústavu translologie*, která je k vidění ve Šporkově paláci (Hybernská 3, Praha 1) do 30. června 2014.

*Hlavními sponzory výstavy *Ztraceni v překladu?* jsou Generální ředitelství pro překlady Evropské komise a Zastoupení Evropské komise v České republice.*